

Prvostepeni sud ocjenjujući sve okolnosti pod kojima je sin tužilaca, mornar, stradao pravilno je ocijenio iznos naknade neimovinske štete tužilaca roditelja odnosno sina. Ovaj sud nalazi i ocjenjuje da dosudjena naknada ni u kom pogledu nije prevelika, već da je primjerena boli roditelja za izgubljenim mladim sinom.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. III-S1-260/74-2
od 20.III 1974.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša

Pomorski agent - Vozarina - Pomorski agent nema parnične punomoći za zastupanje svoga nalogodavca, pa i kad se radi o poslu u kojemu je agent nastupao u brodarovo ime - Kad brodar ima pravo zaračunati vozarinu, po svom izboru, prema težini ili zapremnini tereta, on nema prava od jednom izabranog načina računanja odustati i vozarinu zaračunati po drugom

Tužitelj je pomorski agent, a tuženi je primalac tereta. U tužbi se navodi da je u svojim tarifama brodar pridržao sebi pravo obračuna vozarine prema težini ili zapremnini tereta već prema tome koji je način obračuna za njega povoljniji. Na temelju toga brodar je vozarinu obračunao prema težini tereta. Kasnije je međjutim ustanovio da je pogriješio jer da je za njega povoljniji obračun na temelju težine, pa je naknadno od tuženika zatražio da mu plati odgovarajuću razliku. Sav ovaj posao obavljao je agent. Budući da tuženik ne pristaje na plaćanje odnosne razlike, agent podnosi tužbu sudu.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je tuženikovu žalbu uvažio i preinačio prvostepenu presudu na način da je tužbeni zahtjev odbio.

Razlozi drugostepenog suda jesu slijedeći:

Rješavajući spor prvostepeni sud doduše nije ocijenio da li je tužitelj aktivno legitimiran s razloga jer takav prigovor u toku spora nije podnesen. Na pitanje postojanja ili nepostojanja aktivne odnosno pasivne legi-

timacije, sud ne pazi po službenoj dužnosti, pa kako prvotuzeni ovaj prigovor u toku prvostepenog postupka nije istakao, nego tek u žalbi, to prvostepeni sud i nije mogao ocijeniti to pitanje.

Ocjenjajući ovaj prigovor prvotuzenoga ovaj sud nalazi da je prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužiteljevoj osnovan. Tužitelj je agent broдача broда "Vareš". Kao takav, a što slijedi i iz dokaza koje je sam tužitelj podnio u toku spora, sklopio je i Zaključnicu br.66 od 18.VII 1971. g, gdje je izričito navedeno da tužitelj nastupa "kao agent i isključivo kao agent" broдача broда "Vareš". Po svom položaju pomorski agent zastupa broдача u svim poslovima koji se odnose na sklapanje ugovora, pa i na obračun i naplatu vozarine, ali po svom položaju broдаров agent nema posebne ovlasti za zastupanje broдача u parnicama iz ugovora o prijevozu. Da bi tužitelj mogao nastupiti u vlastito ime ili kao zastupnik broдаров potrebno je da ima valjanu parničnu punomoć.

Kako je ugovor zaključen u broдарово ime, to iz odnоsnог ugovora, kao i iz teretnice koja služi kao dokaz o sklopljenom ugovoru i obavezama iz njega, tužbeni zahtjev za naplatu vozarine, odnosno za naplatu razlike u vozarini ima samo broдар, a ne tužitelj, njegov agent. Tužitelj bi u sporu mogao nastupiti samo kao punomoćnik broдаров, no za to treba posebnu parničnu punomoć u smislu odredaba čl.82 do 94 ZPP-a, odnosno u vlastito ime, ako mu je broдар svoja prava iz ugovora o prijevozu cedirao.

U toku spora tužitelj o tome nije dao nikakav dokaz, pa je stoga valjalo uvaženjem prigovora tuženoga presuditi kao u dispozitivu, ne upuštajući se u ocjenu drugih istaknutih žalbenih prigovora.

Medjutim sve i kad bi tužitelj bio aktivno legitimiran na tužbu, zahtjev tužiteljev kao broдарова zastupnika ne bi bio osnovan. Naime odredba broдарове tarife da broдар ima pravo izbora pri obračunu vozarine, da ju obračuna prema težini ili zapremnini /W/M/ je ovlaštenje broдарu da taj izbor izvrši sve do ispostavljanja teretnice, ako se u teretnicu unosi iznos obračunate vozarine, ili ako je za plaćanje vozarine obavezan krcatelj (kad se vozarina plaća unaprijed) sve do ispostavljanja računa i poziva krcatelju da obračunatu vozarinu plati. Nakon toga broдар, pošto je izvršio izbor, tj. konsumirao svoje pravo izbora, ne može naknadno tražiti eventualne razlike, koje proizlaze iz činjenice da je izvršio za sebe nepovoljan izbor.

G.B.